

Summerschool 2025

Deze zomer organiseren we opnieuw twee Summerschool-studiedagen met interessante en actuele thema's.

Op een prachtige locatie, in het hart van Drenthe.

Vrijdag 11 juli, C'est la vie met Frits de Lange

C'est la vie.

Het is de titel van de Nederlandse (!) inzending voor het Songfestival. Zo is het leven.

Het nummer gaat over veerkracht tonen. *“Al ziet het er even heel donker uit, er is altijd een lichtpuntje om je op te focussen”*, aldus zanger Claude. *“Het leven is niet altijd makkelijk: it goes up, it goes down, and around and around, maar c'est la vie.”*

“Het leven is geen ponykamp”, benadrukt ook filosoof Kieran Setiya, in een interview naar aanleiding van zijn boek **Life is Hard** (Ned. vert. Het leven is zwaar).

Zelf lijdt hij aan chronische pijnen. Maar elk leven, zo stelt hij, zal zijn eigen moeilijkheden kennen. Als filosoof verkent hij verschillende manieren om daarmee om te gaan. De ondertitel van zijn boek is dan ook: *How Philosophy Can Help Us Find Our Way*.

In deze Summerschool gaan we op zoek naar **soelaas voor de zwaarte van het leven**. Het oude woord soelaas is afgeleid van het Latijnse solacium dat 'troost' of 'verzachting' betekent.

We verkennen verschillende mogelijke bronnen van soelaas in de filosofie, mede aan de hand van Setiya. Helpt een stoïcijnse levenshouding? Of komen we verder met de wijsheid van de (bijbelse) Prediker, voor wie 'alles lucht en leegte is'. Kun je misschien soelaas vinden in de verbeeldingskracht? Is humor een serieuze bron van steun? Of kun je er maar beter een liedje over zingen, zoals Claude?

Het wordt geen dag met therapeutische tips of ervaringsverhalen, maar een filosofische en levensbeschouwelijke zoektocht om, zoals Setiya stelt, onze eigen weg te vinden.

Wat kun je verwachten?

In de ochtend zijn er twee lezingen.

Frits de Lange leidt ons in in het boek van Setiya en plaatst een en ander in een bredere filosofische context. De 'troost van de filosofie' is al een oud thema. Helpt filosofie ons verder?

Bert Altena gaat dieper in op de wijsheid van de Prediker, misschien wel het meest filosofische Bijbelboek. Is Prediker een cynicus? Of een scepticus? Of zijn er ook nog andere elementen van wijsheid in deze oude tekst te vinden...

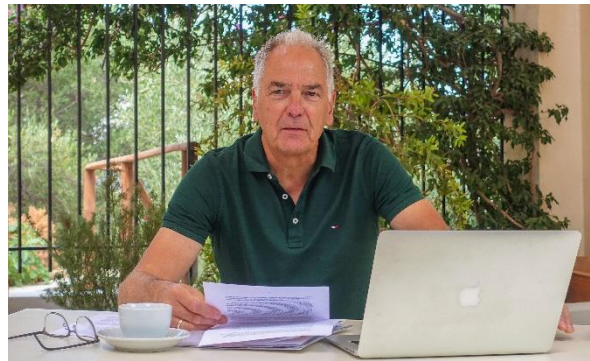
Na de lunch, houden we het eerst wat licht. *"Humor is gewoon een grappige manier om serieus te zijn"* (Peter Ustinov). Is humor troostrijk, of een doekje voor het bloeden?

Daarna gaan we onze verbeeldingskracht inzetten. Kunst, expressie, muziek en cultuur in brede zin: het zijn belangrijke bronnen van soelaas, maar waar zit dat precies in?'

Wat de dag oplevert, weten we nog niet precies.

Maar dat het een interessante zoektocht wordt, die de geest en het verstand aangenaam prikkelt, daar gaan wij ons uiterste best voor doen.

Frits de Lange, onderzoeker, schrijver, spreker. Em. hoogleraar Ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit.

Donderdag 7 augustus, Burgerlijke ongehoorzaamheid, geboden of verboden? met Peter Sierksma

In de wereld van vandaag verandert het politieke speelveld voortdurend. De democratie staat onder druk.

"Apathie is dodelijk voor een democratie. Het gaat mis als burgers niet meer alert zijn. De democratie sterft als mensen weigeren zich uit te spreken of in actie te komen, en dan is het ineens te laat", schrijven Tom Wright en Michael F. Bird in hun recente boek **Het Koninkrijk en de staat. Christen-zin in een turbulent politiek landschap.**

Op deze Summerschool staat het thema van de politieke theologie centraal. We spitsen het toe op de vraag naar burgerlijke ongehoorzaamheid.

We besteden aandacht aan Martin Luther King en zijn methode van geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid in de strijd om burgerrechten. Wat waren zijn inspiratiebronnen? Hoe ontwikkelde zijn beweging zich? Welke lessen kun je daar uit trekken voor vandaag?

Daarnaast duiken we dieper in de vraag naar de verhouding tussen kerk (christelijk geloof) en politiek. Aan de hand van het genoemde boek van Wright en Bird laten we zien hoe dat zich door de geschiedenis heen heeft ontwikkeld.

Een belangrijke en invloedrijke stem is die van de Amerikaanse theoloog Reinhold Niebuhr, midden 20^e eeuw. Met zijn christelijk realisme was hij een inspiratiebron voor o.a. Martin Luther King en van invloed op de christendemocratische beweging in Europa.

Vandaag is de vraag opnieuw aan de orde hoe de kerk/christenen/mensen van goede wil zich dienen te verhouden tot de heersende macht.

In het Kerkasiel wordt dat actueel, maar ook in huidige discussies over het kerkelijk antwoord op rechts-extremisme, over de verhouding Kerk-Israël/Palestina of over de vraag hoe ver de inzet in de klimaatstrijd mag gaan. Mag een kerkelijke gemeente asiel verlenen aan uitgeprocedeerde asielzoekers die uitgezet dreigen te worden? Is het blokkeren van een snelweg in het kader van een klimaatactie verboden, of juist geboden?

Wat kun je verwachten?

In de ochtend zijn er twee lezingen.

Bert Altena geeft een overzicht van de verhouding tussen kerk en macht door de eeuwen heen. Welke lijnen zijn er te ontdekken?

Peter Sierksma belicht in zijn lezing de drijvende krachten achter de burgerrechtenbeweging van Martin Luther King. King werd geïnspireerd door Gandhi en ontwikkelde zijn eigen versie van geweldloos verzet.

In het middagedeelte is er eerst nog een lezing waarin de visie van Reinhold Niebuhr nader wordt gepresenteerd. Vorig jaar verscheen een biografie over deze invloedrijke politieke denker in Nederlandse vertaling. Daarin lezen we dat zijn *“christelijk realisme is ontworpen om een ongemakkelijk geweten te cultiveren”*.

In het tweede deel van de middag proberen we alle informatie mee te nemen in een gezamenlijk gesprek. De insteek daarbij is, wat van ons als verantwoordelijke burgers wordt gevraagd, ergens tussen apathie en activisme ...

Peter Sierksma, journalist, studeerde Amerikanistiek, schrijver van o.a. De lessen van King.

Praktische informatie

Locatie:

Café De Amer,
Amen 20, 9446 PC Amen
0592 389271

Tijd:

9.00 uur inloop
9.30 uur – 16.00 programma

Kosten:

De kosten bedragen 65 euro p.p., inclusief koffie/thee, (vegetarische) lunch en reader.
De reader bevat relevante teksten en achtergrondinformatie en wordt als PDF verstuurd

Opgave:

Er is plaats voor 30 deelnemers per dag.

Informatie en opgave via

Mail: bert.altena@hetnet.nl
WhatsApp: 06-30285649
o.v.v. de gewenste datum/data

Na bevestiging deelname ontvangt u verzoek tot betalen van de onkosten.

Organisatie:

*Bert Altena, theoloog en werkzaam als predikant van de
Protestantse gemeente Oost-Groningen*

